

Beschouwingen begroting 2024.

Inleiding.

Voorzitter, het college wil voor het komende jaar koers houden en ambities waarmaken. Dat willen wij ook. Wij sluiten de ogen niet voor wat er om ons heen gebeurt. De oorlog tussen Israël en Hamas gaat het voorstellingsvermogen te boven. Je zou bijna willen dat je niet kunt horen en niet kunt zien. Regeringsleiders lijken niet bij machte te doen wat ze moeten doen; crises oplossen en niet er nog meer creëren. Daarbij zet het de verdraagzaamheid in ons eigen land op scherp. De oorlog in Oekraïne, brengt ons op de vraag hoe het staat met de opvang van Oekraïense vluchtelingen en statushouders in onze gemeente, we lezen dat er een flinke achterstand is.

Gemeentefonds en Woonlasten;

Was het nog zo dat de woonlasten afgelopen jaren beperkt zijn gestegen, hebben we nu te maken met forse loon-prijs-en rentestijgingen en een woonlastenstijging van 9,8% laat zien.

U kiest ervoor niet te snijden in de voorzieningen en daar staan we vierkant achter. Bij de voorjaarsnota gaven we al aan dat het college zich schrap moet zetten en vooral invloed moet aanwenden om de jaren 2026 en 2027 positief sluitend te krijgen. Een goed initiatief van de VNG is om het gesprek met het Kabinet aan te gaan over welke taken horen bij welke bestuurslaag en zo de financiële verhoudingen opnieuw te ijken. In ieder geval wordt verwacht dat vanaf 2027 het gemeentefonds wordt geïndexeerd met de ontwikkelingen rond het Bruto Binnenlands Product. Als we de minister mogen geloven zal dit voor meer stabiliteit zorgen. Is in dit huis al zicht op de effecten van de nieuwe systematiek? Met andere woorden heeft het college misschien al een doorrekening gemaakt van de consequenties van deze gewijzigde systematiek.

Bij de behandeling van de gemeentefinanciën enkele weken geleden in de Tweede Kamer, zijn in ieder geval mede op initiatief van de PvdA-fractie een tweetal moties aangenomen. Waarbij voor de opschalingskorting een oplossing moet worden gezocht en het Ravijn van 2026 gedicht moet worden.

Wonen;

Bij de ontwikkeling van de woningbouw zien we dat het college in de actie stand staat. En dat moet ook. We zien op dit moment dat in het rijtje van de “principe medewerking” ongeveer 230 woningen in de pijplijn zitten en dat er ruim 120 in aanbouw zijn. Dat gaat de goede kant op.

De uitleglocaties zullen de benodigde aantallen woningen voor de middellange termijn invullen.

Naast deze positieve ontwikkelingen maken we ons wel zorgen over de negatieve

kant van de woningbouwexploitaties. We zien daar tekorten die naar ons idee omgebogen moeten worden in een sluitende en winstgevende exploitatie. Gaat u daarvoor zorgen?

Wij vragen te monitoren hoe de verdeling voor de goedkope koop, de midden huur en de sociale woningbouw verloopt zodat op tijd kan worden bijgestuurd als de verhoudingen uit de pas dreigen te lopen. Het is belangrijk dat er genoeg woningen zijn voor elke portemonnee en elke levensfase.

Woningbouw gaat niet alleen over stenen stapelen, het gaat ook over leefbaarheid en buurten, mensen die naar elkaar omkijken. Wat is er nodig om meer gemengde woonvormen in onze gemeente te stimuleren? Mensen die samen invulling geven aan hoe ze willen wonen en hoe ze voor elkaar willen zorgen. Je ziet daar je hele mooie voorbeelden van. Kunnen we hierover met Wonion afspraken maken?

Op nationaal niveau zien we gelukkig dat de historische fout om het ministerie van volkshuisvesting af te schaffen recht wordt gezet en in ere hersteld. Het gebrek aan regie van de afgelopen jaren vertaalt zich in het huidige tekort en moeten alle zeilen worden bijgezet.

Bestaanszekerheid

Het invullen en versterken van de financiële bestaanszekerheid is een van de belangrijkste opdrachten aan een nieuw kabinet

Iedere partij heeft het erover in zijn verkiezingsprogramma. Nu nog nieuw kabinetsbeleid dat daarop aanslaat.

De verhoging van de woonlasten met 9,8% in deze begroting is voor onze fractie een zure appel. Ondanks dat goed te herleiden is waar de verhoging vandaan komt zullen veel huishoudens in onze gemeente geraakt worden. Wij vragen het komende jaar alert te zijn op de effecten van deze verhoging en daar waar het kan te helpen. De maatregelen vanuit het Rijk zijn in ieder geval onvoldoende, het is daarom goed om in de taken-discussie van de VNG met het Kabinet te benadrukken dat er structurele financiën naar de gemeenten zullen moeten om het minimabeleid goed te kunnen uitvoeren.

Ondertussen is het pappen en nathouden, plakken wij hier pleisters en willen we de complexiteit rond aanvragen vereenvoudigen. Een groter bereik voor mensen met een kleine beurs. Wij hebben daar vertrouwen in maar willen ook geïnformeerd worden over voortgang en resultaten. Kan er al iets gezegd worden van het ingezette beleid om te vereenvoudigen en zijn de minimaregelingen ondertussen in eenvoudige en begrijpelijke taal omgezet? Wat is het effect van de fix-brigades en de energiecoaches die u ook volgend jaar weer wil inzetten?

En wat hebt u nodig om de maatschappelijke banen wel een groter succes te laten zijn? We reserveren hiervoor nu minder zien we, terwijl we meer mensen willen bereiken. Hoe moeilijk is het? Startfoundation is hiervoor binnen STOER opgetuigd maar werkt het en levert het ook?

WMO-Jeugdbeleid

We maken ons zorgen over de ontwikkelingen binnen de WMO-jeugdzorg en aanpalende beleidsvelden. Blijven die in het nieuwe begrotingsjaar binnen de financiële kaders? We zien bij buurgemeenten grote overschrijdingen. Graag uw reactie.

Duurzame Energie

Voorzitter, De RES wordt volgend jaar herijkt en u stelt vast dat een deel van het RES-bod nog niet toegewezen is. Welke mogelijkheden hebben we nog meer om de energiedoelen te kunnen halen? Een andere vraag is, gaan we met de komende RES-energie opwekken die alleen bedoeld is voor bedrijven en huishoudens in de Achterhoek? Of mag de opwek van energie ook naar Friesland of Limburg? En welk effect heeft de aangescherpte regelgeving voor zon die onlangs is afgekondigd? Tegelijkertijd begrijpen we dat de hoeveelheid ruimte in onze gemeente en in de regio een gegeven is en dat meerdere transities ook ruimte vragen. Onze fractie wil u in ieder geval oproepen om samen met de regio extra onderzoek te doen naar meervoudig grondgebruik; parkeerplaatsen, gevels, overheidsgebouwen, langs de weg en spoorinfra.

Gaan we in regionaal verband gebruik maken van de aangekondigde mogelijkheid om in het Besluit Bouwwerken Leefomgeving, bestaande utiliteitsgebouwen, met een gebruiksoppervlak van meer dan 250 vierkante meter, te verplichten om de dak potentie te benutten voor opwek van zonne-energie?

Het Burgerinitiatief “Doe Gewoon Watt” heeft recent een eigen energie coöperatie opgericht en streeft erna energie in de gemeente collectief op te wekken. Om makkelijker aanspraak te maken door lokale energie coöperaties op de SCE-regeling worden de criteria verruimd en de bedragen in de regeling verhoogd. Graag aandacht hiervoor en meehelpen dat het burgerinitiatief hiervan meeprofiteert.

Op het onderdeel Nieuwe Energie hebben we een speciale wethouder gezet. Hoe ziet het eruit voor het komende jaar? Hoe is de praktische uitwerking van dit beleidsvoornemen.

Een ander probleem in de transitie naar duurzame energie is de congestie op het net. We lezen dat Tennet een congestiemanagement onderzoek heeft afgerond; Komt er nu meer ruimte in het bestaande net en ontstaat daarmee ook ruimte voor nieuwe initiatieven? Kunnen we met deze tijdelijke maatregel het komende jaar voldoende uit de voeten, maar belangrijker hoe is de weg naar structurele netversterking?

Verkeer en Mobiliteit

Volgend jaar gaan we een nieuw mobiliteitsplan vaststellen. We zien dat veel inwoners gebruik hebben gemaakt en input hebben aangeleverd. We vragen hier nog een keer om bij de uitwerking van het plan duidelijkheid te verschaffen waar we vrachtverkeer uit de kern kunnen weren.

De verkeerssituatie in Etten en op de N317 is op dit moment flink in de aandacht. We verzoeken het college om ons in commissieverband goed te blijven informeren. Wat betreft de N317 verwijs ik naar motie die in juni is aangenomen. Daar wordt niet

alleen gesproken over een onderzoek naar een tunnel, maar ook andere duurzame oplossingen zoals een rotonde of verkeerslichten.

Dienstverlening

Wij zijn ingenomen met de veranderingen in de organisatie onder leiding van de gemeentesecretaris. U wilt onze inwoners beter betrekken; minder zenden en meer de dialoog aangaan. Kortom een organisatie die vertrouwen wekt en doet waarvoor ze is opgericht.

SDG's

Voorzitter tot slot, het is niet mogelijk om vanavond alle onderdelen in de begroting op zijn waarde te beoordelen. En dat hoeft ook niet. Wel stellen met instemming vast dat in deze begroting een verdere aanzet is gegeven om de duurzame doelen verder te ontwikkelen en vorm te geven. De speerpunten en doelen zijn duidelijker opgeschreven. Belangrijk is daarbij om oog te houden voor de lokale doorvertaling van de SDG's.

De basisgedachte dat we hiermee binnen ecologische, economische en sociale grenzen werken is noodzakelijk en geeft niet alleen hoop voor nu maar zeker ook voor toekomstige generaties.

